

24 Οκτωβρίου, 1996

[ΠΙΚΗΣ, Π., ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΚΡΟΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ,

Εφεσείων,

v.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΑΡΕΣΤΗ,

Εφεσίβλητου.

(Ποινική Έφεση Αρ. 6209).

-
- 5 Ποινή — Έκδοση επιταγής χωρίς αντίκρυσμα — Λευκό ποινικό μη-
τρώο — Επιστροφή μέρους του ποσού στους δικαιούχους και πα-
ροχή εγγύησης στους αποδέκτες των επιταγών για αποπληρωμή του
υπολοίπου — Συγκατάνευση σε αστική διαδικασία για έκδοση
απόφασης για αντίστοιχο ποσό — Μεγάλη καθυστέρηση στην εκδί-
καση της υπόθεσης — Επιβολή συντρεχουσών ποινών φυλάκισης
45 ημερών — Επικυρώθηκαν από το Εφετείο.
- 10 Εκδίκαση ποινικών υποθέσεων — Καθυστέρηση — Προσμετρά ως παρά-
γοντας μετριαστικός της ποινής — Εφαρμοστές αρχές αναφορικά με
την έγκαιρη εκδίκαση δικαστικών υποθέσεων από τα Δικαστήρια — Ο
προγραμματισμός της δικαστικής εργασίας με στόχο την εκδίκαση των
υποθέσεων κατά την ορισθείσα ημερομηνία, αποτελεί ευθύνη της Δι-
καστικής Εξουσίας, συλλογικά, αλλά και του κάθε δικαστή ατομικά.
- 15 Εξατομίκευση — Δεν πρέπει να οδηγεί στην εξουδετέρωση της απο-
τρεπτικότητας της ποινής.
- 20 Οι ακάλυπτες επιταγές, που αφορούσαν χρηματικά ποσά συ-
μμοσούμενα σε ΛΚ38.900,00 ανήκαν στην πατρική εταιρεία (πρώτη
κατηγορούμενη), και εκδόθηκαν για λογαριασμό της. Η εταιρεία
αυτή, ασχολείτο κατά κύριο λόγο με την εξαγωγή εσπεριδοειδών.
Οι επιταγές εκδόθηκαν προς όφελος των μεταφορέων των εσπερι-
δοειδών σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και στη Ρωσία.
- 25 Ο εφεσίβλητος ισχυρίστηκε ότι η παράλειψη της εταιρείας να
ανταποκριθεί προς τις υποχρεώσεις που ανέλαβε με την έκδοση

των επιταγών, οφειλόταν στην καθυστέρηση των παραληπτών να καταβάλουν το τίμημα των εμπορευμάτων.

Η υπόθεση αναβλήθηκε επανειλημμένα μετά από αίτηση της κατηγορούσας αρχής και του εφεσίβλητου. Οι περισσότερες όμως αναβολές οφείλονταν στην έλλειψη χρόνου από το Δικαστήριο να επιληφθεί της υπόθεσης κατά τις ορισθείσες ημερομηνίες ακροάσεως. 5

Ο εφεσίβλητος κρίθηκε ένοχος και του επιβλήθηκαν οι πιο πάνω συντρέχουσες ποινές φυλάκισης οι οποίες εφεσιβλήθηκαν εκ μένους του Γενικού Εισαγγελέα σαν έκδηλα ανεπαρκείς. 10

Το Εφετείο απέρριψε την έφεση και αποφάνθηκε ότι:

Η καθυστέρηση στην εκδίκαση της υπόθεσης (28 αναβολές) είναι απαράδεκτη. Οι δικαστικές υποθέσεις πρέπει κατά κανόνα να διεξάγονται την ημέρα κατά την οποία ορίζονται ενώπιον του δικαστηρίου για το σκοπό αυτό. Αν αυτό δεν είναι εφικτό, για λόγους μεγάλης ανάγκης, η υπόθεση πρέπει ανυπερθέτως να ακούεται κατά την επόμενη δικάσιμο. Ορθά το πρωτόδικο Δικαστήριο έλαβε υπόψη την μεγάλη καθυστέρηση στην εκδίκαση της υπόθεσης ως μετριαστικό παράγοντα στην επιβολή της ποινής, όπως επίσης και τις προσωπικές συνθήκες του εφεσίβλητου. Εν όψει των όσων αναφέρονται πιο πάνω η επιβληθείσα ποινή δεν κρίνεται έκδηλα ανεπαρκής. 15
20

Η έφεση απορρίπτεται. 25

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Αστυνομία Λεμεσού ν. Toorac Fashion Ltd και Άλλου (1993) 2 Α.Α.Δ. 117, 30

Λάζος Λτδ ν. Πετεβίνος (1994) 2 Α.Α.Δ. 61,

Λοϊζου ν. Δημοκρατίας (1994) 2 Α.Α.Δ. 108, 35

Γενικός Εισαγγελέας ν. Νεοφύτου (1991) 2 Α.Α.Δ. 5,

Γενικός Εισαγγελέας ν. Τέλλα (1991) 2 Α.Α.Δ. 71,

Γενικός Εισαγγελέας ν. Αβρααμίδη (1993) 2 Α.Α.Δ. 355, 40

Φιλίππου ν. Αστυνομίας (1989) 2 Α.Α.Δ. 245,

Krekou v. The Republic (1983) 2 C.L.R. 289,

Κωνσταντίνου ν. Δημοκρατίας (1989) 2 Α.Α.Δ. 224.

5 **Έφεση για ανεπάρκεια ποινής.**

Έφεση από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για ανεπάρκεια της ποινής που επιβλήθηκε στον κατηγορούμενο στις 2 Αυγούστου 1996, από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού (Αριθμός Ποινικής Υποθέσεως 19034/93) στην οποία του προσήφθησαν 13 κατηγορίες για την έκδοση αντίστοιχου αριθμού επιταγών χωρίς αντίκρουσμα κατά παράβαση του Άρθρου 305(Α)(Ι) του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154, και καταδικάστηκε σε συντρέχουσες ποινές φυλάκισης 45 ημερών.

15

Γ. Παπαϊωάννου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, μαζί με *Α. Μαρκουλλή (κα)*, Ασκούμενη Δικηγόρο, εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα, για τον Εφεσείοντα.

20

Α. Χουβαρτάς, για τον Εφεσίβλητο.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Γ.Μ. Πικής, Π.

25

ΠΙΚΗΣ, Π.: Μετά την καταδίκη του εφεσίβλητου σε 13 κατηγορίες για την έκδοση αντίστοιχου αριθμού επιταγών χωρίς αντίκρουσμα, το Επαρχιακό Δικαστήριο του επέβαλε συντρέχουσες ποινές φυλάκισης 45 ημερών.

30

Οι επιταγές αφορούσαν χρηματικά ποσά, συμποσούμενα σε £38.900,00. Ποσό £8.000,00 επεστράφη στους δικαιούχους (εκδοχείς). Για την αποπληρωμή του υπολοίπου, ο εφεσίβλητος και η συγκατηγορηθείσα με αυτόν εταιρεία παρείχαν εγγύηση στους αποδέκτες των επιταγών και, συνάμα, συγκατένευσαν, σε αστική διαδικασία, στην έκδοση απόφασης εναντίον τους για αντίστοιχο ποσό.

35

Ο δικηγόρος του εφεσίβλητου έθεσε υπόψη του πρωτόδικου Δικαστηρίου, και επανέλαβε ενώπιόν μας, ότι ο πελάτης του δεν ανταποκρίθηκε στην υποχρέωση που ανέλαβε, επειδή, σε σύντομο χρόνο μετά την έκδοση της δικαστικής απόφασης, κινήθηκε η διαδικασία εναντίον του και της εταιρείας, στην οποία ανήκαν και για λογαριασμό της οποίας εκδόθηκαν οι επιταγές, για την κήρυξη του ιδίου σε πτώχευση και τη διάλυση της εταιρείας. Αντίστοιχα διατάγματα παραλαβής και διάλυσης της εταιρείας εκδό-

40

θηκαν από αρμόδιο δικαστήριο. Έκτοτε, ο εφεσίβλητος ασχολείται ως εργάτης. Οι απολαβές του αποτελούν το μόνο πόρο για τη συντήρηση της πολυμελούς οικογένειάς του, της συζύγου του και των πέντε ανήλικων παιδιών του, το τελευταίο ηλικίας τριών μηνών. Η αιφνίδια ασθένεια του πατέρα του τον έθεσε στην πρώτη γραμμή της διαχείρισης της πατρικής εταιρείας (πρώτη κατηγορούμενη), που ασχολείται, όπως φαίνεται, κατά κύριο λόγο, με την εξαγωγή εσπεριδοειδών. Οι επιταγές εκδόθηκαν προς όφελος των παραπονουμένων, των μεταφορέων των αγαθών σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και στη Ρωσία. Η καθυστέρηση των παραληπτών, δικαιολογημένη ή όχι, να καταβάλουν το τίμημα των εμπορευμάτων, αποτέλεσε, σύμφωνα με τον εφεσίβλητο, το λόγο για τον οποίο η εταιρεία δεν ανταποκρίθηκε στις υποχρεώσεις που ανέλαβε με την έκδοση των επιταγών.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε τον εφεσίβλητο ένοχο και τον καταδίκασε, όπως και την εταιρεία, ως αυτουργό των αδικημάτων, για τα οποία κατηγορήθηκε. Εναντίον της καταδίκης δεν ασκήθηκε έφεση.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο προβληματίστηκε σοβαρά για την ποινή που έπρεπε να επιβληθεί στον εφεσίβλητο, 29 τότε χρόνων, χωρίς οποιαδήποτε προηγούμενη καταδίκη. Επεσήμανε ότι αδικήματα για την έκδοση ακάλυπτων επιταγών έχουν προσλάβει διαστάσεις κοινωνικής μαστιγας, με αρνητικές επιπτώσεις για την οικονομία του τόπου, διαπίστωση που δικαιολογεί την επιβολή, ανάλογα, αυστηρών ποινών, όπως τονίστηκε επανειλημμένα σε αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου.* Έκρινε, κατά συνέπεια, ότι εδικαιολογείτο η επιβολή ποινής άμεσης φυλάκισης, όχι, όμως, τόσο αυστηρής όσο τα περιστατικά του αδικήματος επέβαλλαν, κοντά στο ανώτατο όριο των έξι μηνών, για δυο λόγους: Την καθυστέρηση στην εκδίκαση της υπόθεσης και τις προσωπικές συνθήκες του εφεσίβλητου.

Κανένas από τους δυο λόγους, υποστήριξε ο κ. Παπαϊωάννου, εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα, δε δικαιολογούσε σ' αυτή την υπόθεση το μετριασμό της ποινής. Η διόρθωση των σφαλμάτων και η θεώρηση των γεγονότων μέσα στο σωστό πλαίσιο

* (Βλ. μεταξύ άλλων, *Αστυνομία Λεμεσού ν. Toorac Fashion Ltd και Άλλου* (1993) 2 Α.Α.Δ. 117·

Ηλίας Λάζος Ατδ ν. Σακράτης Πετρεβίνος, (1994) 2 Α.Α.Δ. 61· και *Χαράλαμπος Λοΐζου ν. Δημοκρατίας* (1994) 2 Α.Α.Δ. 108.)

αποκαλύπτουν την ποινή ως καταφανώς ανεπαρκή, ώστε να δικαιολογείται η αύξησή της από το Εφετείο. Αναγνώρισε ότι η καθυστέρηση στην εκδίκαση ποινικής υπόθεσης μπορεί να προσμετρήσει ως παράγοντας μετριαστικός της ποινής, αρχή η οποία προκύπτει από σειρά δικαστικών αποφάσεων - (βλ., μεταξύ άλλων, *Γενικός Εισαγγελέας ν. Νεοφύτου* (1991) 2 Α.Α.Δ. 5, σελ. 10. *Γενικός Εισαγγελέας ν. Τέλλα* (1991) 2 Α.Α.Δ. 71, σελ. 77. *Γενικός Εισαγγελέας ν. Αβρααμίδη* (1993) 2 Α.Α.Δ. 355, 361). Δεν έπρεπε, όμως, εισηγήθηκε, να τύχει εφαρμογής στην προκείμενη υπόθεση, εφόσο η καθυστέρηση οφειλόταν, σε σημαντικό βαθμό, στον ίδιο τον κατηγορούμενο. Η υπόθεση αναβλήθηκε σε έξι διαφορετικές ημερομηνίες μετά από αίτημα ή λόγω απουσίας του εφεσίβλητου. Δεν ήταν, όμως, οι μόνες αναβολές. Η υπόθεση αναβλήθηκε επανειλημμένα μετά από αίτηση και της κατηγορούσας αρχής. Οι περισσότερες, όμως, αναβολές διατάχθηκαν από το ίδιο το Δικαστήριο, λόγω έλλειψης χρόνου να επιληφθεί της υπόθεσης κατά τις ορισθείσες ημερομηνίες ακροάσεως. Σε δέκα ξεχωριστές περιπτώσεις, η εκδίκαση αναβλήθηκε γιατί το Δικαστήριο δεν είχε χρόνο να επιληφθεί της υπόθεσης. Άλλες πειστικές υποχρεώσεις του Δικαστηρίου κατέστησαν τις αναβολές δικαιολογημένες, υπέβαλε ο κ. Παπαϊωάννου.

Σημειώνουμε ότι η υπόθεση αναβλήθηκε συνολικά 28 φορές. Καταχωρήθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου, 1993, και αποπερατώθηκε στις 2 Αυγούστου, 1996. Θεωρούμε την καθυστέρηση που σημειώθηκε στην εκδίκαση της υπόθεσης απαράδεκτη. Η ακρόαση δικαστικής υπόθεσης πρέπει, κατά κανόνα, να διεξάγεται την ημέρα κατά την οποία ορίζεται ενώπιον του δικαστηρίου για το σκοπό αυτό. Αν αυτό δεν είναι κατορθωτό, για λόγους μεγάλης ανάγκης, η υπόθεση πρέπει, ανυπερθέτως, να ακούεται κατά την επόμενη δικάσιμο. Ο προγραμματισμός της δικαστικής εργασίας, ώστε οι υποθέσεις να εκδικάζονται κατά την ορισθείσα ημερομηνία, αποτελεί ευθύνη της Δικαστικής Εξουσίας, συλλογικά, αλλά και του κάθε δικαστή, ατομικά.

Η αποτίμηση κατά το πέρας της διαδικασίας της καθυστέρησης ως παράγοντα ελαφρυντικού της ποινής τείνει να μετριάσει την απόσταση που δημιουργείται, ως προς το άτομο του παραβάτη, μεταξύ του χρόνου που διαπράττεται το αδίκημα και του χρόνου της τιμωρίας του.

Ορθά το πρωτόδικο Δικαστήριο έλαβε υπόψη την καθυστέρηση στην εκδίκαση της υπόθεσης ως παράγοντα μετριαστικού της ποινής. Επομένως, δε λειτούργησε κάτω από εσφαλμένη καθο-

δήγηση στον προσδιορισμό των παραμέτρων της τιμωρίας του εφεσίβλητου.

Ούτε και η δεύτερη εισήγηση του εφεσείοντα, ότι αποδόθηκε υπέρμετρη βαρύτητα στις προσωπικές συνθήκες του παραβάτη, δεν ευσταθεί. 5

Όπως επεσήμανε το Δικαστήριο στη *Φιλίππου ν. Αστυνομίας* (1989) 2 Α.Α.Δ. 245, ακόμα και όταν επιβάλλεται η πρόσδοση αποτρεπτικού χαρακτήρα στην ποινή, δεν ατονεί η υποχρέωση για εξατομίκευση της τιμωρίας, ώστε να αρμόζει και στις συνθήκες του παραβάτη - (βλ., επίσης, *Krekou ν. Republic* (1983) 2 C.L.R. 289). νοουμένου ότι η εξατομίκευση δεν οδηγεί στην εξουδετέρωση του στοιχείου της αποτροπής, που επιβάλλουν η φύση και τα περιστατικά του εγκλήματος - (*Κωνσταντίνου ν. Δημοκρατίας* (1989) 2 Α.Α.Δ. 224) - σκοπός που επιτεύχθηκε σ' αυτή την υπόθεση, με την επιβολή άμεσης ποινής φυλάκισης. 10 15

Κρίνουμε ότι ορθά λήφθηκε υπόψη η μεγάλη καθυστέρηση στην εκδίκαση της υπόθεσης ως παράγοντας μετριαστικός της ποινής και ότι η επιείκεια η οποία επιδείχθηκε, λόγω των προσωπικών συνθηκών του εφεσίβλητου, δεν κατέστησε, με κανένα μέτρο, την ποινή καταφανώς ανεπαρκή. 20

Η έφεση απορρίπτεται. 25

Η έφεση απορρίπτεται.